

עפ"ת 1376/05/16 - יהושוע קליין נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 1376-05-16 קליין נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת רונית בש

המערער יהושוע קליין

נגד

המשיבה מדינת ישראל

פסק דין

1. הערעור בתיק זה נסוב תחילה על הכרעת הדין מיום 29.12.15 כמו גם על ההחלטה שניתנה ביום 7.1.16 (להלן בהתאמה: הכרעת הדין והכרעת הדין המשלימה) שניתנו בתיק ת"ד 1374-07-09 ע"י בית משפט השלום לתעבורה בחדרה (כב' השופטת כרמית פאר גינת) (להלן: בית משפט קמא), והופנה לחילופין כלפי גזר הדין שניתן בתיק הנ"ל ע"י בית משפט קמא נגד המערער ביום 14.3.16 (להלן: גזר הדין). בית משפט קמא הרשיע את המערער, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום שעניינן: התנהגות שגרמה נזק לרכוש וחבלה של ממש לגוף, עבירה לפי תקנה 21 (ב) (2) לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961 וסעיף 38(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א- 1961 (להלן: פקודת התעבורה) ובעבירה של נהיגה רשלנית, עבירה לפי סעיף 62(2) וסעיף 38(2)(3) לפקודת התעבורה. בית משפט קמא השית על המערער בגזר הדין את העונשים כדלקמן: מאסר בפועל לתקופה של חודש ימים שירוצה בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי, לתקופה של 10 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא שהמערער לא יעבור עבירות של נהיגה הגורמת לתאונה המסבה חבלה של ממש, או עבירות של נהיגה בזמן פסילה או נהיגה ללא רישיון נהיגה, פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 11 חודשים ללא ניכוי הפסילה המנהלית, פסילה מקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שהמערער לא יעבור אותה/ן עבירה/ות שעליה/ן הורשע או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה לפקודת התעבורה ויורשע בגינה. יצוין בנקודה זו כי המערער חזר בו בדיון בפני ביום 03/07/2016 מערעורו על הכרעת הדין ומיקד את ערעורו בגזר הדין בלבד - בעונשי המאסר והפסילה בפועל, זאת כפי שיובהר להלן.

כתב האישום

2. על פי הנטען בכתב האישום, ביום 27.3.08 סמוך לשעה 15:00 נהג המערער ברכב פרטי בכביש 2 מכיוון צפון לדרום והגיע סמוך לק"מ 72.270 כשהוא נוסע בנתיב הימני מתוך שני נתיבים. באותה עת עסק השוטר אייל מכלוף (להלן: השוטר) בהפעלה של מכמונת מהירות. נטען בכתב האישום כי השוטר החנה את רכב המשטרה שלו בצד ימין הדרך ועמד סמוך לשול הימני, תוך שהוא מסמן לרכב פרטי נהוג בידי גלית פולק (להלן: גלית) לעצור בצד הדרך, שאז הרכב הנ"ל נעצר והשוטר החל לחזור לכיוון הרכב המשטרתי. נטען כי המערער נהג ברכב ברשלנות בכך שעל אף שהבחין בשוטר, לא האט מהירות נסיעתו על מנת למנוע פגיעה או סיכון, בלם באיחור, פגע בשוטר עם החלק הקדמי

של רכבו והעיף אותו לכביש (להלן: התאונה). כתוצאה מהתאונה נחבל השוטר חבלות של ממש וכמו כן נגרם נזק לכלי הרכב המעורבים.

גזר הדין

3. בבואו לגזור את דינו של המערער, בחן בית משפט קמא את רף הרשלנות שיש ליחס למערער במקרה דנן, בהינתן האשם התורם אותו ניתן לייחס לשוטר. בית משפט קמא שב וציין, כאמור בהכרעת הדין, כי המערער יכול היה להבחין בשוטר מבעוד מועד. הוטעם, כי נהגים אחרים- גלית, למשל, הבחינו בשוטר, ונהגו בהתאם. מנגד, הובהר בגזר הדין כי לא ניתן להתעלם גם מרשלנותו של השוטר. הוטעם בנקודה זו, כי כניסה של אדם לכביש מהיר, גם אם זו נעשית במסגרת תפקיד משטרת, היא פעולה חריגה, זאת גם כאשר שוטר נכנס לכביש כשהוא לובש וסט צהוב, מאותת לרכב לעצור ואזי חוזר חזרה לצד הכביש. בית משפט קמא קבע כי התנהגות זו חריגה ויוצרת סיכון תעבורתי משמעותי, המחייבת את הנהגים בדרך להגיב באופן חריג, לרבות באופן של בלימת חירום.

4. בסיכומו של דבר, קבע בית משפט קמא כי רף הרשלנות אותו יש לייחס למערער הוא רף רשלנות שבין בינוני לנמוך, תוך שהביא בחשבון את האשם התורם המשמעותי מצידו של השוטר.

5. אל מול אלה שם בית משפט קמא לנגד עיניו, כאמור בגזר הדין, את תוצאותיה של התאונה. בית משפט קמא הבהיר, כי כתוצאה מהפגיעה נגרמה לשוטר נכות צמיתה ששינתה את כל מהלך חייו. הוטעם, כי השוטר סובל מנכות קשה, מכאבים וממגבלות. עוד צוין, כי מדובר במי שיכולתו התפקודית בעבודה נפגעה, דבר המשפיע על הכנסתו.

6. במסגרת השיקולים שאינם קשורים בביצוע העבירה ציין בית משפט קמא את עברו התעבורתי של המערער. צוין כי בעברו של המערער הרשעות בביצוע עבירות דומות, אם כי מדובר בעבירות שנעברו זמן רב לפני התאונה. עוד צוין, כי מאז התאונה לא צבר המערער הרשעות תעבורה בעבירות חמורות המעידות על נהיגה בחוסר זהירות. עוד נלקחו בחשבון, במסגרת השיקולים הנ"ל, תרומתו הרבה של המערער לחברה שאף באה לביטוי בהצלת חיי אדם.

7. לפיכך ולאחר שעיין באסופת הפסיקה שהוצגה בפניו, קבע בית משפט קמא כי מתחם הענישה הראוי בענייננו נע בין אי הטלה כלל של מאסר (גם לא מותנה) לבין עונש של מאסר בפועל לתקופה של 12 חודשים, בצד פסילה בפועל של רישיון הנהיגה, לתקופה שנעה בין 10 חודשים לבין 5 שנים, זאת לצד עונש פסילה מותנה, קנס כספי ופיצוי לנפגע. בית משפט קמא סבר כי בנסיבות התיק שבפניו, יש מקום להטיל על המערער ענישה הנעה על הצד הנמוך של מתחם הענישה. הוטעם, כי לאור תרומתו ההתנדבותית של המערער במהלך השנים, מחד, ובהינתן עברו התעבורתי של המערער, מאידך, יש מקום להטיל על המערער עונש של מאסר בפועל קצר, שירוצה בדרך של עבודות שירות.

8. באשר לאורך תקופת הפסילה של רישיון הנהיגה, נתן בית משפט קמא דעתו להיעדר הרשעות של המערער בתחום התעבורה, שיש בהן כדי להעיד על נהיגה בחוסר זהירות מאז אירוע התאונה, וכן נתן הדעת לכך שהטלת עונש של מאסר, גם אם קצר וגם אם כזה המרוצה בעבודות שירות, וכן מאסר מותנה, תהווה עבור המערער, גורם הרתעתי

משמעותי. אי לכך, סבר בית משפט קמא כי יש מקום לקבוע תקופת פסילה שאינה ארוכה עד מאוד, הגם שלא סימלית, ובאופן החופף את תקופת הפסילה המינהלית.

9. בית משפט קמא העדיף, בנסיבות העניין, שלא להשית על המערער קנס כספי, זאת בשים לב לכך שמדובר בתאונה עליה חלות הוראות חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, דבר שעתיד להביא לפיצוי מלא של השוטר בגין מלוא נזקיו.

הערעור

10. בתיק זה מופנה כאמור ערעורו של המערער כלפי חומרת העונש שהוטל עליו על ידי בית משפט קמא בגזר הדין. נטען בהודעת הערעור, כי בית משפט קמא לא נתן די משקל לחלוף הזמן מיום האירוע עד למועד מתן הכרעת הדין, היינו לכך שבין המועדים חלפו 8 שנים. כמו כן, הודגש כי מאז האירוע ועד להגשת כתב האישום חלפה תקופה של כשנה וחצי במהלכה נגרם למערער עינוי דין של ממש וכי מן הראוי ליתן משקל של ממש לעניין זה בעת גזירת הדין.

11. עוד טוען המערער, כי שגה בית משפט קמא עת שפסל אותו מלהחזיק ברישיון נהיגה. הוטעם כי השיהוי בהגשת כתב האישום, התמשכות ההליכים והעובדה כי מאז האירוע ועד למתן גזר הדין לא ביצע המערער עבירות נוספות, מצדיקים הימנעות מהשתת עונש של פסילת רישיון הנהיגה של המערער. הובהר כי המערער הוא נהג במקצועו הגומא מידי יום מרחקים גדולים ונמצא שעות רבות על הכביש ואף על פי כן לא נרשמו לחובתו עבירות נוספות, דבר המצביע על כך שאין המדובר "בשור מועד" או בעבריין תנועה רצידיביסט המסכן את שלום הציבור.

12. המערער מוסיף וטוען, כי שגה בית משפט קמא עת שקבע, כי מן הראוי להשית על המערער עונש ברף הנמוך של מתחם העונש ההולם, אולם עם זאת נגזר על המערער חודש מאסר שירוצה בעבודות שירות, זאת לצד עונש של מאסר על תנאי, פסילה ופסילה מותנית. לטענת המערער, העונש שהושת עליו אינו מצוי ברף התחתון של המתחם שנקבע על ידי בית משפט קמא.

13. לסיכום, עותר המערער כי בית המשפט יקל בעונשו וישית עליו עונש של מאסר על תנאי מידתי, תוך הסתפקות בפסילה המנהלית שריצה המערער, זאת בצד עונש של פסילה על תנאי מידתי.

טיעוני באי כוח הצדדים בדיון

14. בדיון בפניי ביום 03/07/2016, טען ב"כ המערער כי בנידון דידן קיימות נסיבות מיוחדות במינן, זאת בהינתן התנהלותו של השוטר שיצר בהתנהגותו, בכך שזינק לכביש, משום סיכון בלתי מידתי שהתממש, לדאבון הלב, במקרה שבפנינו. ב"כ המערער הפנה לאמירותיו של בימ"ש קמא העולות הן למקרא הכרעת הדין והן למקרא גזר הדין, ולפיהן השוטר התנהל באופן בעייתי שיצר סיכון תעבורתי משמעותי וחייב את הנהגים להגיב, באופן חריג. ב"כ המערער טען בנקודה זו, כי המרחק בענייננו מהרשעה בדיון לניתוק הקשר הסיבתי, היה מזערי, דבר המצדיק התחשבות בעונשו של

המערער, לגביו קבע בימ"ש קמא בגזר הדין רף רשלנות בינוני עד נמוך.

15. ב"כ המערער ציין בדיון בפניי את חלוף הזמן מאז אירוע התאונה, כמו גם את התנהלות הממושכת של המשפט, אשר השתרע על פני 6.5 שנים, חרף העובדה שהעידו רק 4 עדים, דבר שגרם למערער לעינוי דין קשה מאוד. ב"כ המערער הדגיש בטיעונו בפניי את תפקודו המופתי של המערער בחיי היומיום. ודוק, המערער מתנדב מידי יום בארגון זק"א ומסייע בפעולות הצלה שונות. ב"כ המערער אף ציין, כי המערער היה זה שטיפל בשוטר עד להגעת האמבולנס, זאת בהינתן הידע הרפואי שרכש בהיותו נהג אמבולנס. הוטעם כי המערער מתפרנס לפרנסתו כנהג אמבולנס ומתנדב, כאמור לעיל, ביתר שעות היממה. ב"כ המערער הדגיש כי המערער, במסגרת עבודתו, נוהג מידי יום מאות קילומטרים ואף על פי כן, עברו התעבורתי אינו מכביד.

16. ב"כ המערער ביקש לקצר את תקופת המאסר על תנאי העומדת על 10 חודשים, באופן משמעותי, מה גם שהמערער עלול להיקלע ל"סיטואציה מסבכת", כלשון ב"כ המערער, זאת נוכח היותו נוהג במהירות ברכב של אמבולנס. ב"כ המערער טען כי פסילת המערער מנהיגה עלולה להביא לפיטוריו ממקום עבודתו, תוך שהטעים כי המערער נוהג מזה 22 שנה. עוד נטען כי מן הראוי, בנסיבות שבפנינו ובהינתן האשם התורם המשמעותי של השוטר ונסיבותיו האישיות של המערער, להסתפק בתקופה של פסילה בפועל שאורכה כאורך תקופת הפסילה המנהלית שכבר ריצה המערער, ולא מעבר לכך.

17. בסיכומי של דבר, ביקש ב"כ המערער לבטל את עונש המאסר בפועל שהושת על המערער בדרך של עבודות שירות, לקצר את תקופת המאסר על תנאי וכן את תקופת הפסילה בפועל, כאמור לעיל.

18. מנגד, ביקשה באת כוח המשיבה לדחות את הערעור בתיק זה. באת כוח המשיבה אישרה, בהתבסס על קביעת בימ"ש קמא, כי כניסת השוטר לנתיב הנסיעה לא הייתה רציונלית, אולם הוסיפה וציינה כי המערער לא הגיב נכון לסיכון שנוצר, לא בלם ולא האט. ב"כ המשיבה הבהירה כי לדידה העונשים שהושתו על המערער בגזר הדין הינם עונשים מקלים, אשר שקללו בחובם את נסיבות העניין שבפנינו, מה גם שהמדינה עתרה להשתת עונש של 7 שנות פסילה על המערער.

19. עוד טענה ב"כ המשיבה כי אי אפשר להתעלם במקרה דנן מחומרת הפגיעה האיומה במתלונן, אשר נגרמו לו שברים בכל הגוף והוא חווה תאונת דרכים קשה ששינתה את חייו. באת כוח המשיבה הוסיפה וציינה כי אין להתעלם מכך שהמתלונן עשה את עבודתו, זאת אף אם יש לו אשם תורם לתאונה.

20. לפיכך, ובהינתן פסילת מינימום סטטוטורית של 3 חודשים הקבועה בעניינינו, עתרה כאמור באת כוח המשיבה לדחיית הערעור לעניין העונש.

דין והכרעה

21. לחובת הנאשם יש לציין את חומרת העבירות בהן הורשע, כאמור, ע"י בית משפט קמא לאחר שמיעת ראיות. אין צורך להכביר במילים באשר לחומרת העבירות, שעניין נהיגה רשלנית וכן התנהגות שגרמה נזק לרכוש וחבלה של ממש לגוף. יוטעם כי ברי כי על בתי המשפט לנסות לבער, בדרך של השתת ענישה מחמירה, את נגע תאונות הדרכים בהם מעורבים הולכי רגל, כפי שנטען בנקודה זו ע"י ב"כ המשיבה בדיון בפני בימ"ש קמא. במסגרת זו של השיקולים לחומרה, אוסיף ואציין את הנזק הגופני הקשה שנגרם לשוטר במסגרת התאונה, דבר שחולל שינוי לרעה בחייו, כנטען בדיון בפני ע"י ב"כ המשיבה.

22. עם זאת, מנגד, שומה על בית המשפט לבחון בכל מקרה ומקרה את נסיבות ביצוע העבירות, כפי שמתחייב כיום מתיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (ראו: סעיפים 40ג(א) וסעיף 40ט לחוק העונשין). ומן הכלל אל הפרט: במקרה זה יש ליתן את הדעת לכך שהשוטר זינק אל הכביש, נכנס לנתיב נסיעתו של המערער, זאת אף אם הדבר נעשה במסגרת מילוי תפקידו של השוטר. בימ"ש קמא קבע בעניין זה בסעיף 43 להכרעת הדין, כי כניסתו של אדם לנתיב נסיעה בכביש מהיר, אינה רציונאלית וכן נקבע בסעיף 9 להכרעת הדין, כי התנהלות השוטר יוצרת סיכון שאינו מידתי ואשר התממש במקרה שבפנינו. עוד נקבע בגזר הדין ע"י בימ"ש קמא, כי כניסה של אדם לכביש מהיר, גם אם זו נעשית במסגרת תפקיד משטרה, היא התנהגות חריגה היוצרת סיכון תעבורתי משמעותי, וכן נקבע כי רף הרשלנות במקרה זה הינו רף שבין בינוני לנמוך, זאת בהינתן האשם התורם המשמעותי של השוטר (ראו סעיפים 15 ו-16 לגזר הדין).

23. הנה כי כן, עסקינן בנסיבות ביצוע עבירה שניתן להגדיר כנסיבות חריגות ומיוחדות, המצדיקות הקלה בדינו של המערער. ברי כי בענייננו לא ניתקה ההתנהגות הרשלנית של צד ג' - השוטר - את הקשר הסיבתי, דבר שהביא כאמור להרשעת המערער בעבירות שיוחסו לו. ברם, באשם התורם של השוטר ובהתנהלותו המתוארת לעיל, יש כדי להשליך על שיעור אחריותו של המערער, לגביו נקבע כאמור ע"י בימ"ש קמא רף רשלנות שבין בינוני לנמוך, דבר המצדיק התחשבות בדינו של המערער (ראו בעניין השלכת האשם התורם על העונש: ע"פ (מחוזי מרכז) 4828-02-09 **חאסקיה נ' מדינת ישראל**, 27/5/2009).

24. זאת ועוד, מאז אירוע התאונה שארע, כאמור, ביום 27/03/2008, חלפה עד כה תקופה ניכרת של כ- 8.5 שנים. משפטו של המערער התנהל בפני בימ"ש קמא תקופה ממושכת של כ- 6.5 שנים, זאת אף שהעידו בפני בימ"ש קמא 4 עדים בלבד. התמשכות משפטו של המערער גרמה, מטבע הדברים, למערער לעינוי דין ממשי, כפי שנטען בנקודה זו ע"י בא כוחו.

25. עוד יצוין כי עברו התעבורתי של המערער הנוהג מזה 22 שנים אינו מכביד כלל ועיקר, כפי שעולה מעיון בגיליון המרשם התעבורתי שהוצג לעיוני. יודגש בנוסף בנקודה זו כי מאז אירוע התאונה, היינו משנת 2008, לא ביצע המערער עבירות תעבורה חמורות, כי אם 3 עבירות של החניית רכב שתוקף רישונו פקע, ובגין כל אחת מהן הושת על המערער קנס כספי בסכום של 100 ₪ בלבד. האמור לעיל מדבר בעד עצמו ומלמד כי אין עסקינן בנהג המסכן בדרך כלל באופן נהיגתו את בטחון המשתמשים בדרך. יוטעם כי המערער עובד, לפרנסתו, כנהג אמבולנס המרבה לנהוג בכבישים, אולם עברו התעבורתי אינו מכביד ואף לאחר אירוע התאונה הורשע המערער אך בשלוש עבירות תעבורה קלות, כאמור לעיל.

26. נוכח כל האמור לעיל, ובתייתי את הדעת למכלול נסיבותיו האישיות של המערער ולתרומתו לחברה, כמפורט

לעיל מפי בא כוחו, הנני בדעה כי מן הראוי להתערב לקולה בגזר דינו של בית משפט קמא, בדרך של ביטול עונש המאסר בפועל, וכן קיצור תקופת המאסר על תנאי ותקופת הפסילה, שהושתו כאמור על המערער בגזר הדין.

27. סיכומו של דבר - הריני לקבל את ערעורו של המערער על גזר הדין ולהורות, כדלקמן:

- עונש המאסר בפועל לתקופה של חודש ימים, אשר נקבע בגזר הדין כי ירוצה ע"י המערער בדרך של עבודות שירות - יבוטל.
- תקופת המאסר על תנאי תקוצר מתקופה של 10 חודשים למשך 3 שנים לתקופה של 5 חודשים למשך 3 שנים, תוך הותרת העבירות שנקבעו בגזר הדין כמפעילות את המאסר המותנה - על כן.
- עונש הפסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה יקוצר מתקופה של 11 חודשים לתקופה של 8 חודשים, בניכוי תקופת הפסילה המנהלית של 60 יום שרוצתה ע"י המערער. עונש הפסילה על תנאי יותר על כנו.
- המערער יפקיד את רישיון הנהיגה שלו במזכירות בימ"ש קמא, לא יאוחר מיום 01/08/2016 בשעה 13:00.

המזכירות תמציא העתק מפסק הדין לממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, ה' תמוז תשע"ו, 11 יולי 2016, בנוכחות הצדדים.